

ČODLF 2017 - SPOLEČENSTVÍ

Témata Čtyřletí obnovy dominikánské laické formace **nabízejí** (ne přikazují nebo určují) sdružením několik možností, jak je využít, ať už jako témata pro setkání, nebo pro duchovní cvičení, nebo pro osobní duchovní obnovu:

- Odkaz na Základní dokumenty LSSD
- Úvodní odstavec navozuje téma
- Čtení z Písma slouží jako podklad pro rozjímání (Lectio divina)
- Otázky pomáhají určit směr úvah
- Čtení odkazuje na krátký text, který může posloužit jako podklad k diskuzi ve sdružení (např. po rozstříhání na kratší odstavce a rozdělení mezi přítomné)
- Světec měsíce: můžeme se podrobněji seznámit s jeho životem a zvláště tento měsíc se k němu modlit (viz proprium)
- Doporučená literatura nabízí namátkově některé tituly k tématu

Zajímavé podněty a závěry, o něž se budete chtít podělit, budou zveřejněny na stránkách OPuscula.

1) září 2017

Kristus a křesťanské společenství

Stanovy I, 1-5; Směrnice I, 1-2.

Bůh nás stvořil ke svému obrazu. Protože Nejsvětější Trojice je společenstvím božských osob, plyne z toho, že jsme stvořeni pro společenství. Účast na společenství Nejsvětější Trojice je tedy smyslem, cílem a naplněním našeho lidského života. Při uskutečňování tohoto smyslu a v dosahování tohoto cíle hraje ústřední roli Bohočlověk Ježíš Kristus. On je nejen pravý Bůh, ale také pravý člověk. Svou dobrovolnou obětí na kříži nás smířil s Otcem, a tím se stal prostředníkem a spojovacím mostem mezi Bohem a lidstvem, které od Stvořitele oddělila propast hříchu. Zasloužil nám milost v Otcových očích: žijeme-li ve spojení s Kristem, vidí v nás nebeský Otec svého Syna a přijímá nás za vlastní: „... nejen se smíme nazývat Božími dětmi, ale také jimi jsme.“ (viz 1 Jan 3,1). Spojením s Kristem se pak nejen stáváme jeho bratry a spoludědici, ale zároveň také bratry a sestrami navzájem.

Ježíš Kristus, základ a střed křesťanského společenství

Vzor soužití je nám dán v Nejsvětější Trojici, která je společenstvím tří božských osob v Jednotě. Písmo svaté nám říká, že Bůh je láska. Láska je vztah. Kdyby Bůh nebyl Jeden v Trojici, neměl by žádné vztahy. Takový Bůh by nebyl žádná láska.

V Bohu jsou tři různé osoby: Bůh Otec, Bůh Syn a Bůh Duch svatý. Všechny tři mají jen jedinou a tutéž přirozenost, podstatu Boží. Otec, nekonečná božská moudrost, poznává plně a zcela své dokonalosti a vyjadřuje toto poznání jediným slovem, a to je Slovo, živé a podstatné Slovo, odpovídající výraz toho, co je Otec. Vyslovením tohoto Slova Otec plodí Syna, jemuž sděluje celou svou podstatu, svou přirozenost, svou dokonalost, svůj život. Syn je zrovna tak zcela úplný v Otcovi, zcela se mu daruje úplným odevzdáním, které přýští z přirozenosti Syna. A z tohoto vzájemného odevzdání v jedné a téže lásce vychází jako z jednoho jediného prvku Duch svatý, který zpečetuje jednotu mezi Otcem a Synem jako jejich podstatnou, živou lásku. Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, aby v přirozeném řádu tvořil společenství v jednotě (viz Gn 2,22-24). Zároveň však nás lidi „ze svého svobodného rozhodnutí předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista.“ (Ef 1,5) Skrze Krista Bůh uskutečňuje svůj láskyplný plán: umožnit nám vstoupit do tajemného společenství jeho božského života a dát nám podíl na věčné blaženosti. „Co jsme tedy viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli s námi společenství. Naše společenství je totiž s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem.“ (1 Jan 1,3) Boží plán je učinit Krista hlavou všech vykoupených, abychom skrze Něho, s Ním a v Něm všichni došli ke spojení s Bohem a uskutečnili tak nadpřirozenou svatost, kterou od nás Bůh žádá. Bohočlověk Ježíš Kristus (v němž jsou spojeny božská a lidská přirozenost bez smíchání nebo slití a zůstávají rozlišené, i když jsou spojeny v jednotě osoby) nám zasloužil přijetí za Boží děti skrze milost. Milost je vnitřní vlastnost, kterou v nás vytváří Bůh, je duši vstípená, zdobí ji a činí ji Bohu příjemnou. Když nás Bůh přijímá a udílí nám milost, pak to ovlivňuje základ naší přirozenosti. Nezmění sice to, co je podstatné v řádu naší přirozenosti, ale milostí naši přirozenost pozvedá tak, že se stáváme opravdu účastnými na božské přirozenosti. Na náš přirozený život je naroubován další život, jehož základem je milost. Milost se v nás stává pramenem jednání a činnosti, které jsou nadpřirozené a směřují k Božím cílům: poznat jednu Boha a těšit se z Něho tak, jak on sám sebe poznává a těší se ze své dokonalosti.

Bůh se nechtěl omezit s přijetím naší úcty v přirozeném náboženství, ale protože nám dal svou milost, žádá, aby naše spojení s Ním bylo nadpřirozené. Všechna svatost spočívá v tom, abychom získali od Ježíše Krista a skrze Ježíše Krista Boží život, neboť On jej má v plnosti, a je proto ustanoven jako jediný prostředník, abychom tento život zachovali a víc a více rozmnožili stále dokonalejším spojením a vždy užším sjednocením s Ním. Naše svatost je nadpřirozená a její pramen je jedině v Kristu Ježíši.

Milost je vlastním základem nadpřirozeného života Božích dětí, vytváří základ a podstatu veškeré svatosti. Plnost milosti je v Kristu a všechny skutky, které konáme v milosti, mají svůj vzor v Kristu. Kristus nám dále zasloužil tuto milost zadostiučiněním, které dal svým životem, utrpením a smrtí. A konečně Kristus v nás tuto milost vytváří svátostmi a spojením, které s Ním máme ve víře.

Svatý apoštol Pavel píše, že Ježíše Krista Bůh „dal jako svrchovanou hlavu církvi; ona je jeho tělem, plností toho, který naprosto všechno ovládá.“ (Ef 1,22-23) Dále pak apoštol říká: „A pak přišel a zvěstoval pokoj vám, kteří jste byli daleko, i těm, kteří byli blízko, neboť skrze něho máme my i vy přístup k Otci v jednom Duchu. Proto už nejste cizinci a přistěhovalci, ale spoluobčané ostatních křesťanů a členové Boží rodiny. Jste jako budova: jejími základy jsou apoštolové a kazatelé mluvící pod vlivem vnuknutí a Kristus Ježíš je nárožní kvádr. V něm je celá stavba spojena a vyrůstá ve svatý chrám v Pánu. V něm jste i vy budováni působením Ducha v Boží příbytek.“ (Ef 2, 17-22)

Láska k Otci přivedla Ježíše Krista na Kalvárii; avšak stalo se to proto, aby tam byla vytvořena církev a aby byla láskou očištěna v božské krvi a stala se tak nevěstou bez poskvrny a bez vady: „Kristus si zamiloval církev a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil.“ (Ef 5,25-26)

Církev je společenstvím všeho vykoupeného Božího lidu, všech Božích dětí přijatých Bohem za vlastní skrze zdarma danou Kristem zaslouženou milost, společenstvím Kristových bratří a spoludědiců, kteří žijí skrze Něho ve spojení s Bohem nadpřirozeným životem.

Křesťanské společenství není volným sdružením, kde si každý může dělat, co chce, ale je organizovaným společenstvím, které má svá pravidla a své závazné normy. Ježíš Kristus je základem a středem každého křesťanského společenství, které není jen společenstvím lidským, ale společenstvím Jeho učedníků, kteří Jej chtějí následovat, a tak jít po cestě, která vede k životu. Bratry a sestry ve víře jsme si nevybrali sami podle svých sympatií nebo zájmů, ale dal nám je za bratry a sestry sám Ježíš tím, že je povolal. Nejprve je učinil skrze křest svými bratry a sestrami a tím je zároveň dal za sestry a bratry i těm, kteří s ním již dříve byli křtem spojeni. Tak tvoříme v Kristu, i když je nás mnoho, jediný duchovní organismus. Stále je třeba mít na paměti Kristova slova: „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť **beze mne nemůžete dělat nic.**“ (Jan 15,5) Křesťanské společenství má být především místem Kristovy přítomnosti (Mt 18,20) a „městem položeným na hoře“, zřetelným znamením Božího království uprostřed světa.

Každé opravdu křesťanské společenství má být podskupinou církve, organicky do ní začleněnou s jasnou vazbou k nějakému většímu základu, např. farnosti. Společenství se má zajímat o dění v církvi i farnosti a nesmí si stačit samo, aby se neizolovalo a nepropadlo sektářství. Společenství je důležité pro život křesťanů, aby nebyli jednotlivě osamoceni a nepodlehli vlivu okolního ateistického prostředí. Zároveň není reálné, aby měl člověk osobní důvěrný kontakt s velkou skupinou lidí a sdílel s nimi život. Živé vazby v dobrém křesťanském společenství mohou prospět rozvoji duchovního života. Ve společenství se mohou bratři a sestry vzájemně povzbuzovat, radit si a pomáhat si, modlit se jeden za druhého i společně, vyprošovat milost jiným, odpouštět, přinášet oběti, číst a rozjímat Písmo sv., naplňovat přikázání lásky. Společenství tak může a má být školou, v níž se člověk očišťuje a připravuje pro věčný život s Bohem.

(sepsáno převážně s využitím knihy První z mnoha bratří, Křesťanská akademie Řím 1971, sv. 34)

„Společenství“, jedno z nejkrásnějších jmen církve

Kéž bychom si mohli stále připomínat, že Kristus je společenství ...

Nepřišel na zemi, aby vytvořil další náboženství, ale aby všem nabídl společenství v Bohu. Jeho učedníci jsou povoláni, aby byli pokorným kvasem důvěry a pokoje mezi lidmi.

Je-li společenství mezi křesťany skutečně živé, a ne pouhou teorií, vyzařuje naději. Ba ještě víc: může být oporou pro neodkladné hledání světového míru.

„Společenství“ je jedno z nejkrásnějších jmen církve: ve společenství nemohou být vzájemné přísné soudy, ale jen průzračnost, dobrota srdce, soucit ...

V tomto jedinečném společenství, jímž je církev, nabízí Bůh všechno, abychom mohli jít k pramenům: evangelium, eucharistii, pokoj odpuštění ...

(z knihy Bratr Roger z Taizé: Netušená radost)

Čtení z Písma:

Jan 15, 1-8; Kol 3,12-17; 1 Jan 1, 1-7

Četba:

- ✚ věroučná konstituce Lumen Gentium:
  - kap. I „Tajemství církve“
  - kap. II „Boží lid“
  - kap. IV „Laici“
  - kap. V „O všeobecném povolání k svatosti v církvi“
- ✚ Lumen Fidei, encyklika papeže Františka, kap. 3 „Odevzdal jsem vám, co jsem přijal“

Světec:

bl. Kateřina Matteiová z Racconigi

Doporučená literatura:

- ✓ První z mnoha bratří, několik kapitol z C. Marmiona, Křesťanská akademie Řím 1971, sv. 34
- ✓ Petr Mareček: Křesťanské společenství v Matoušově evangeliu, CMTF UP Olomouc 2005

2) Říjen 2017

Povolání, slib, věrnost

Stanovy II, 8; III, 15; Směrnice I, 5; I, 8-11.

Vzpomeňme znovu na svoje povolání, na to, co nás přitáhlo k dominikánskému řádu. Obnovme svůj zápal! Uvědomme si svůj slib - slibovali jsme, že budeme žít podle Stanov po celý život. Jak můžeme žít podle něčeho, co neznáme? Dejme si předsevzetí, že se seznámíme se Stanovami. Můžeme je chápat jako svazující povinnost, nebo jako dar – stejně jako Desatero nebo církevní příkázání.

Damián Byrne: *„Mějte tyto Stanovy ve svých srdcích a komunitách jako evangelní kvas rozněčující svatost a podněčující apoštolát v jednotě s celou dominikánskou rodinou.“*

Obnovme svůj zápal

„Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý.“ (Jan 15,16)

Výše uvedený citát z Janova evangelia nám má připomenout, že do dominikánského řádu nás povolal sám Pán. Není to naše volba, naše „zájmová činnost“, je to úkol a poslání, které jsme dostali od Pána.

Výše čteme výzvu: Obnovme svůj zápal! Také sv. Pavel nás k tomu vybízí: *„zase oživ plamen Božího daru“ (2 Tim 1,6)*. Jak tento zápal obnovíme? Pouze u Pána, vždyť on sám je příčinou a zdrojem tohoto zápalu: *„Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ (Lk 24,32)*

Na počátku jsme obdrželi zápal, oheň. Aby oheň neuhasl, musíme jej chránit a udržovat, živit jej a přikládat palivo. Je třeba být s Pánem v neustálém živém a důvěrném vztahu, investovat do toho vztahu čas, myšlenky, emoce, city, činy, sebe sama, prostě vše co máme. K tomu nás vybízí i sv. apoštol Pavel: *„Přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba.“ (Řím 12,1)*

Vždyť jsme našli poklad a vzácnou perlu (viz Mt 13, 44-46)! O tento poklad ale můžeme přijít, protože jej máme v křehké hliněné nádobě (viz 2 Kor 4,7); přitom ale poklad není jen náš, máme jej svěřený a jsme proto povinni se o něj starat: *„Ten drahocenný, tobě svěřený poklad opatruj skrze Ducha svatého, který v nás bydlí“ (2 Tim 1,14).*

Modleme se tedy k Duchu svatému a neustále a vytrvale jej prosme, aby v nás tento svěřený poklad opatroval a rozmnožoval. Jednejme jako služebníci, kteří ke svěřeným hřivnám jednou tolik vyzískali a při účtování byli pochváleni a odměněni; nikoliv jako služebník „špatný a líný“, který svou hřivnu skryl a zakopal: nakonec byl potrestán (Mt 25, 14-30). Pracujeme pro Krista, nikoli pro sebe; vždyť schopnosti, prostředky, cíl i plody našeho povolání (totiž svěřené hřivny) jsou Kristovy, nikoli naše. Povolal nás na svou vinici a pracujeme pro něj: *„Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.“ (Mt 20,4)*

My jsme toto Pánovo povolání přijali, proto tedy nyní obnovme svůj zápal!

Jak uskutečňovat své povolání?

(nezávazný námět)

„Dělej vše tak, jako by vše záleželo jen na tobě, ale modli se tak, jako by záleželo všechno jen na Bohu.“

sv. Ignác z Loyoly

Z výše uvedeného citátu vyplývá toto: Bůh nám dává sílu a prostředky, jednat ale musíme sami. Nemůžeme stále čekat na pokyn, inspiraci shůry, mimořádný zážitek, ale máme s prosbou o Boží pomoc bez váhání přikročit k činu. Podle legendy se Rudé moře rozestoupilo nikoliv, když Mojžíš vztáhl ruku s holí nad vodu, ale teprve až první muž do té vody vstoupil.

Na začátku svého povolání jsme plni nadšení pro velké věci a slavné činy a je to tak v pořádku. Často si ale neuvědomíme, že se toho dosahuje většinou malými postupnými kroky po dlouhou dobu a až s odstupem času vystoupí to důležité a významné asi tak, jako se zpočátku mnohé rozsáhlé dílo může nezsvěcenému pozorovateli jevit v průběhu vzniku bezvýznamné, nejasné a chaotické a až po dokončení se ukáže smysl a

účel, který tvůrce již v počátku zamýšlel. Tím spíše je tomu v našem případě, kdy jsme dílčími pracovníky na velkém Božím díle.

Partikulární směrnice LSD nás vyzývají, abychom účast na apoštolském poslání řádu projevíli formou neveřejného závazku (Základní Dokumenty LSD 2016, str. 37, bod 21). Může se stát, že podceníme roli závazku a plánu jak ho uskutečňovat, možná je náš závazek příliš všeobecný a mlhavý či nepřesně formulovaný. V každodenním životě se navíc objevuje záplava drobných činností a rutinních úkonů, které nám berou čas a chuť na duchovní práci a které odvádějí naši pozornost od podstatného k okamžitým naléhavým maličkostem. To může vést k pasivitě, vlažnosti, k zanedbávání povinností.

Proto je vhodné hned na začátku si po řádném uvážení všech svých schopností a možností a po modlitbě k Duchu sv. stanovit splnitelný závazek, a to co nejkonkrétněji. Závazek i rozhodnutí jej naplňovat je vhodné si zapsat písemně a občas si ho připomínat. K realizaci závazku je dobré si připravit jednoduchý plán pravidelných akcí. Písemná podoba není nutná, ale pomáhá nám.

Na pomoc nám přichází každodenní práce na dosažení žádaného cíle: pokud si osvojíme pravidelnost, když si zvykneme konat třeba i malé akce (*např. střelné modlitby*), vytvoříme vlastní rituály a modlitby. Buďme činorodí a tvořiví, snažme se využít každé příležitosti k uskutečňování svého záměru: „*Ten, který dostal pět hřiven, hned šel, podnikavě jich využil a vyzískal pět dalších.*“ (Mt 25,16)

Plnění je třeba vyhodnocovat, přemýšlet nad úpravami, vylepšeními a změnami, korigovat své směřování podle aktuální situace, ale neztratit cíl ze zřetele. Bez pravidelnosti a kontroly se naše úsilí časem vytratí. Proto budme vytrvalí a věrní v plnění závazku, zároveň ale pružní ve způsobu. Prosme Pána o světlo, vedení a pomoc: „Ukaž mi cestu, po níž mám kráčet, neboť k tobě zvedám svou duši. Pouč mě, abych konal tvou vůli, vždyť ty jsi můj Bůh.“ (Žalm 143 (142), 8.10 - liturgický překlad)

Když se po nějaké době ohlédneme, uvidíme, zda a jak v uskutečňování závazku, a tím i svého povolání, pokračujeme. V případě podstatných změn okolností je rozumné (po řádné úvaze a modlitbě a po poradě s představeným nebo duchovním vůdcem) závazek či jeho rozsah změnit.

Boží volání

Náš život dostává smysl, je-li živou odpovědí na Boží volání. Jak ale Boží volání poznat? Mnozí si kladou otázku: „Co ode mne Bůh očekává?“

Ve vnitřním tichu může zaznít tato odpověď: „Měj odvahu dát svůj život pro druhé. V tom najdeš smysl svého života.“

Bůh očekává, že budeme odleskem jeho přítomnosti, že poneseeme jeho evangelium.

Kdo na tuto výzvu odpoví, je si stále vědom svých slabých stránek, své křehkosti, ale v srdci uchovává tato Kristova slova: „Neboj se, jen věř, a budeš zachráněn!“

Jsou lidé, kteří vnímají Boží výzvu velmi hluboce a uvědomují si, že je to pro ně povolání na celý život. Někteří tušili toto povolání už v dětství.

Sílu, která je oporou takového celoživotního „ano“, má Duch svatý. Nevložil snad do lidské bytosti touhu po věčnosti a nekonečnu?

V něm je možné stále znovu nalézat nadšení a říkat si: „Měj srdce odhodlané a jdi svou cestou dál!“ A může přijít i poznání, že někdy právě v náročných situacích se člověk stává plně sám sebou.

A tehdy Duch svatý svou tajemnou přítomností završuje v našich srdcích proměnu. Pro některé může být rychlá, pro jiné téměř nepostřehnutelná. To, co bylo temné, co nás zneklidňovalo, se postupně vyjasňuje.

Až do konce lidského života může odvaha takového „ano“ přinášet tolik jasu.

V tomto „ano“ je průzračná důvěra. Je to láska nade všechnu lásku.

(z knihy Bratr Roger z Taizé: *Netušená radost*)

Písmo:

Mt 20, 1-16; Mt 25, 14-30; Iz 6, 1-8; Jer 1, 4-9

Otázky:

- Co mě přivedlo do dominikánského řádu?
- Posunul jsem se od té doby, prohloubil jsem svoje motivace?
- Jak slib změnil můj život?
- Zním Stanovy a Směrnice v obecných bodech a v těch bodech, které se mě bezprostředně týkají?
- Víím, co je pro můj terciářský život závazné a podstatné, a v čem bych měl žádat o dispens?

Četba:

- ✚ Amen 10/97 Povolání

Světec:

bl. Magdalena Panattieri

Literatura:

- ✓ Patrizio Rota Scalabrini: Písmo jako anděl průvodce: navigace na cestě povolání
- ✓ Philippe Madre: Boží volání: rozlišování povolání
- ✓ Fabio Ciardi: Jít za Kristem: kniha nejen pro ty, kdo hledají své duchovní povolání
- ✓ Herbert Alphonso: Osobní povolání

3) Listopad 2017

„Nazývám vás přáteli ...“

Služebníci, přátelé, Boží děti

Pán Ježíš nazval své učedníky přáteli: „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého otce.“ (Jan 15,15). Zároveň jim ukládá přikázání: „To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.“ (Jan 15, 12). To řekl Pán při Poslední večeři ještě před svým utrpením. Za krátkou dobu, po jeho Vzkříšení a Nanebevstoupení, o Letnicích, se učedníkům dostalo ještě většího, vpravdě božského a královského daru: Vylitím Ducha svatého se stali učedníci pro Kristovy zásluhy Božími dětmi, královskými dětmi a Kristovými bratry a sestrami. Od té doby je každý, kdo je pokřtěn ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, znovu zrozen z vody a z Ducha svatého a je novým člověkem (srv. Jan 3, 5), novým stvořením a zároveň novým členem Boží rodiny.

Sv. apoštol Jan píše: „Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“ (1 Jan 4, 16). Bůh je láska a tato láska sama se nám daruje a pozvedá nás k sobě, svou milostí nás proměňuje k obrazu svého Syna, dává nám účast na své přirozenosti a tím z nás činí Kristovy bratry a sestry.

Potvrzuje to i sv. apoštol Pavel: Bůh „ze svého svobodného rozhodnutí nás předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista.“ (Ef 1, 5).

A dále: „Když se však naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny. A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá ‘Abba, Otče!’ Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.“ (Gal 4, 4-7).

Druhy lásky

Antičtí Řekové v Kristově době rozlišovali 4 druhy lásky, pro něž měli samostatné výrazy:

- **storgé** - náklonnost, příbuzenská láska; silný citový vztah bez sexuálního činitele
- **erós** (lat. **amor**) - láska, která po něčem touží (jde o širší pojem, který zahrnuje více, než pohlavní touhu)
- **filia** - vzájemná láska mezi přáteli
- **agapé** (lat. **caritas**) - láska pečující, která se přiklání k druhému skrze milující skutky proto, že jej **chce** milovat. Toto *“slovo vyjadřuje zkušenost lásky, která se nyní stává opravdovým objevením toho druhého a překonáním sobeckého zaměření, které předtím jasně převládalo. Nyní se láska stává starostí o druhého a péčí o něho. Není to už hledání sebe, ponoření do opojnosti štěstí, protože láska nyní usiluje o štěstí milované bytosti. Láska se stává odříkáním, je hotova k oběti, ba dokonce to vše sama vyhledává.”* (encyklika Deus caritas est, část I, odst. 6). Slovo **agapé** je řeckým překladem hebrejského **ahabá**, výrazu pro lásku ze starozákonní Písne písní.

V Novém zákoně se z těchto výrazů užívají pouze 2 posledně jmenované: **filia** (2x) a na všech ostatních místech **agapé**.

Erós a agapé

Erós znamenal v antické době běžnou podobu lásky, která se nevztahovala pouze na pohlavní touhu. Tehdy se tímto pojmem označovala touha po tom, co člověk nemá, ale chtěl by mít, tj. láska, která je vzniká na základě setkání s milovaným. V tomto smyslu znamená *láska-erós*: „Chci tě, potřebuji tě, toužím po tobě, protože bez tebe nejsem celý.“

Agapé zase představuje takovou podobu lásky, která se ke druhému sklání skrze milující skutky, proto, že jej **chce** milovat. *Láska-agapé* znamená lásku, která **se stala rozhodnutím**.

Rozlišování mezi přístupem spočívajícím na *lásce-erótu* a na *lásce-agapé* má dalekosáhlé a praktické důsledky:

Láska-erós je odkázána na láskyplné pocity vůči milovanému, v nichž má svůj počátek. Jen pak jsou lidé schopni také láskyplných myšlenek, z nichž pak vyrůstají láskyplné skutky. Schematicky se dá postup této lásky vyjádřit takto:

erós: láskyplné pocity ---> láskyplné myšlenky ---> láskyplné skutky

Většina lidí se v pojetí lásky orientuje právě podle tohoto přístupu, který je založen na *lásce-erótu*. Na začátku procesu jsou zde pocity. Bez pocitů zde nefunguje vůbec nic. Pro mnoho křesťanů je pak velmi obtížné projevovat vůči druhým skutky lásky, protože jejich pocity skutkům neodpovídají. Jejich postoj se jim zdá neupřímný.

Láska-agapé nevzniká setkáním s milovaným, ale vychází ze samotného milujícího. Proto není v tomto případě třeba, aby na počátku lásky stály láskyplné pocity. Na počátku se při tomto přístupu nejprve rozhodneme o druhém láskyplně smýšlet. Takového rozhodnutí vůle je schopen každý člověk, zejména pokud sám zakusil Boží lásku. Naše láskyplné myšlenky nás pak uschopňují k láskyplným skutkům. Tyto skutky následně mívají kladný dopad na naše pocity. Schematicky se to dá zobrazit následovně:

agapé: láskyplné myšlenky ---> láskyplné skutky ---> láskyplné pocity

Povšimněme si, že pocity nejsou v rámci tohoto přístupu vyloučeny, stojí však nikoli na počátku, ale na konci celého procesu. Pocity zde vyplývají z našich myšlenek a skutků. *Láska-agapé* znamená: **Nemusíte čekat na láskyplné pocity, abyste mohli milovat druhé lidi. Protože Boží láska-agapé je ve vás, jste schopni se rozhodnout pro láskyplné myšlenky a láskyplné skutky.** Pak můžete pozorovat, jak láska skrze vaše myšlenky a skutky proudí k druhým lidem a ovlivňuje příznivě i vaše pocity a emoce.

Jen na základě tohoto přístupu spočívajícího na *lásce-agapé* lze pochopit Ježíšovo přikázání: „Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.“ (Mt 5,44)

Na rozdíl od *lásky-erótu*, kde jsou zapotřebí už od počátku kladné pocity, *láska-agapé* uschopňuje milovat i v situacích, kdy jsme my sami proniknuti silnými negativními pocity.

(podle textu ze stránek farnosti Cheb: *Tři barvy lásky - Erós a agapé, zkráceno a upraveno*)

odkaz na celý text: http://www.farnostcheb.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1035:tri-barvy-lasky-eros-a-agape&catid=536&Itemid=100103

Přikázání lásky

Už v dobách Starého Zákona byl Boží lid zavázán milovat Hospodina i bližního:

- „Slyš Izraeli, Hospodin je náš Bůh. Hospodin je jediný. Miluj Hospodina, svého Boha, celým srdcem, celou duší a celou svou silou!“ (Dt 6, 4-5)
- „Nesmíš usilovat o pomstu a chovat zášť vůči synům svého lidu. Miluj svého bližního jako sebe samého: Já jsem Hospodin.“ (Lv 19, 18)

V evangeliu se přikázání lásky shrnuje, dává do souvislosti a upřesňuje:

Když chtěl znalec Zákona přivést Ježíše do úzkých, zeptal se ho: „Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?‘ Odpověděl mu: ‚Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.‘ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.‘ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“ (Mt 22, 34-40).

Jako křesťané jsme tedy zavázáni přede vším a nade všechno milovat Boha; a bližního máme milovat jako sebe sama. Míneha je tím láska, která se nazývá v Novém Zákoně **agapé** (lat. **caritas**).

Láska k Bohu má být na prvním místě a máme jej milovat ze všech sil - nemá stanovenou mez, nikdy jí není dost. Nekonečný Bůh si zaslouží nekonečnou lásku. Všechny ostatní naše lásky, nemají-li se stát modloslužbou, musejí být lásce k Bohu podřízeny.

Láska k bližnímu je podobná, ale ne stejná: „Říká-li kdo, ‚Miluji Boha‘, ale přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. A on nám dal toto přikázání: aby ten, kdo miluje Boha, miloval i svého bratra.“ (1 Jan 4, 20-21).

Ježíš proti Starému Zákonu rozšiřuje pojem bližní na všechny lidi (viz např. podobenství o milosrdném Samaritánu), a to proto, že přišel spasit všechny bez rozdílu. Nebeský Otec miluje všechny lidi: „... neboť on

dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým.“ (Mt 5, 45). „Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen.“ (Jan 3, 16-17). Sv. Pavel říká, že láska je naplněním zákona. (viz Řím 13, 10). Láska k bližnímu má stanovenou horní i dolní mez: „jako sám sebe“, ne více, ani méně.

Láska-agapé je tedy naším největším úkolem a jediným předmětem, z něhož jednou budeme před Pánem zkoušeni.

Trojiční charakter lásky

Láska souvisí s učením o Nejsvětější Trojici. Toto učení se může zdát složité a komplikované, určené jenom pro zasvěcené odborníky. Ale není tomu tak. Jestliže totiž Bůh není Trojice, potom Bůh není láska. Protože láska vyžaduje tři věci: milujícího, milovaného a vztah mezi nimi (zdroj lásky).

Kdyby Bůh byl jedinou osobou, mohl by být milujícím, ale nemohl by milovat sám sebe. Otec miluje Syna a Syn miluje Otce a Duch je láska vycházející z obou od věčnosti. Kdyby tomu tak nebylo, pak by nás Bůh potřeboval, byl by bez nás neúplný, bez někoho, koho by mohl milovat. Pak by jeho tvoření nebylo nesobecké, ale sobecké, z jeho vlastní potřeby.

Láska je květ a naděje je jeho stoněk. Spása je celá rostlina. Boží milost, vlastní Boží život k nám přichází vírou podobně jako voda prostřednictvím kořenů stromu. Milost v nás stoupá naději, jako míza stoupá kmenem. A vykvétá na našich větvích k užítku našeho bližního.

Víra je jako kotva. Proto musí být oporou a držet jako kotva. Naděje je jako kompas nebo navigátor. Udává nám směr a určuje směr podle hvězd. Proto musí být hybná a dívat se dopředu. Láska je jako plachta rozvinutá po větru. Je to vlastní energie naší cesty. Proto musí být volná, nastavená větru Ducha, velkorysá. (úryvek z článku *Love Petera Kreefta*, viz <http://peterkreeft.com/topics/love.htm>)

Ctnost lásky

Láska je spolu s vírou a nadějí božskou ctností. Božské ctnosti uzpůsobují lidské mohutnosti pro účast na božském životě. Božské ctnosti se vztahují přímo k Bohu. Uschopňují křesťany, aby žili v důvěrném vztahu k Nejsvětější Trojici. Původem, důvodem i předmětem božských ctností je trojjediný Bůh. (viz KKC 1812)

Božské ctnosti Bůh vlévá do duše věřících, aby byli schopni jednat jako jeho děti a zasloužit si věčný život. Jsou zárukou přítomnosti a působení Ducha svatého ve schopnostech člověka. (viz KKC 1813)

Láska je božská ctnost, kterou milujeme Boha nade všechno pro něho samého a svého bližního jako sebe z lásky k Bohu. (KKC 1822)

Vede-li křesťan mravný život oživovaný láskou, dává mu to duchovní svobodu Božích dětí. (viz KKC 1828)

Plody lásky jsou radost, pokoj a milosrdenství; **láska** vyžaduje velkodušnost a bratrské napomínání; je vlídností; vzbuzuje vzájemnost, projevuje se nezištností a štědrostí; **je přátelstvím a společenstvím**. (KKC 1829)

Protože **láska-agapé** je ctností vlitou Bohem, je Božím darem, který sami nemůžeme získat. Můžeme ale o rozmnožení tohoto daru prosit, můžeme jej rozvíjet modlitbou (přátelským a synovským vztahem s Bohem), svátostmi, vědomým životem v Boží přítomnosti, rozjímáním Písma sv., praktikováním ve vztahu ke všem lidem bez rozdílu a bez podmínek.

Božská ctnost lásky je hřivnou, svěřenou nám Bohem, abychom ji rozmnožili. Láska má podivuhodnou vlastnost - rozmnožuje se jen tím, že se dává a rozdává; pokud si ji budeme chtít ponechat pro sebe, přijdeme i o to, co si myslíme, že máme. (Jan 12, 24; Mt 25, 29)

Písmo:

Dt 5, 4-7, Jan 15, 12-17, 1 Kor 13, 1-7. 13, 1 Jan 4, 7-11

Otázky:

- Pečuji o svůj vztah s Bohem, snažím se jej prohlubovat životem v jeho přítomnosti? Jsem vděčný za Boží dary?
- Jsou členové sdružení mými přáteli? Pokud ne, čím je to dáno?
- Nechybí přirozené základy přátelství?
- Čím je můžeme v našem sdružení posílit?
- Dá se nějak nedostatek přirozené náklonnosti nahradit? Co v tom budeme konkrétně dělat?
- Modlím se za naše sdružení?

Četba:

- ✚ encyklika Benedikta XVI. „Deus caritas est“

Světec:

Markéta Savojská

Literatura:

- ✓ C. S. Lewis: Čtyři lásky
- ✓ Christian A. Schwartz: Tři barvy lásky (kniha v PDF formátu ke stažení na webu farnosti Cheb - viz odkaz níže)

http://www.farnostcheb.cz/index.php?option=com_docman&view=document&alias=517-christian-a-schwarz-tri-barvy-lasky&category_slug=kniha-a-aplikacni-prirucka&Itemid=100093

4) Prosinec 2017

Milost předpokládá přirozenost

(Komunitotvorné a komunitoborné prvky osobnosti)

Každé společenství by mělo svým členům pomáhat k růstu lidství. Překážky mohou být jak ze strany těch, kteří vysílají určité signály, tak těch, kdo by je měli přijmout – a nepřijímají, protože si jich nevšimnou, jsou pro ně příliš náročné, bolestivé, nebo je považují za nepravdivé. Zde víc než jinde je třeba si uvědomit, že nás Bůh volá do tohoto společenství právě proto, že tam na nás čeká právě taková škola duchovního života, kterou potřebujeme. Máme se zde něco naučit, něco vydržet, možná také něco udělat a v pravou chvíli pravdivě říct. Hlavní práci musí vykonat milost, ale nezapomínejme, že milost předpokládá přirozenost. Dílo milosti musí předcházet a provázet docela obyčejná lidská práce na sobě.

Text k rozjímání

Pokora - prostota v myšlení i jednání

Jistě vás už nejednou napadlo: jak je možné, že tolik lidí se snaží žít duchovním životem a že jen tak málo to doopravdy dokáže? Odpověď už můžeme dát sami: základem správného duchovního života je pokora. Jenomže pokora bývá velmi často nesprávně chápána a proto k dokonalosti nemůže vést.

Pokora, jako každá ctnost, není nikdy sama, je obklopena a provázena dalšími ctnostmi, bez kterých by nikdy nedosáhla plné krásy, kterou má mít. Tyto ctnosti kolem pokory jsou zdánlivě bezvýznamné, malé, ale velice by chybil, kdo by je chtěl přehlížet. Jsou to například skromnost, upřímnost, čistota úmyslu a celá řada dalších. Daly by se shrnout do jednoho pojmu: prostota myšlení a jednání. Ovšem tato prostota může být dvojitá: buď vrozená, a to vlastně není ctnost, a získaná, vypěstovaná, ctnost v pravém slova smyslu.

Ta první, vrozená, je součástí lidské povahy, a není-li vždycky vedena opatrností, může se stát i projevem duševní slabosti, tedy nedokonalosti. Na to asi myslel Kristus Pán, když zdůrazňoval, že jeho učedníci mají být sice prostí jako holubice, ale opatrní jako hadi. To obojí, prostota i opatrnost, musí být stále spolu. Není-li vrozená prostota vedena opatrností, tedy rozvážností, rozumem, dovede natropit velmi mnoho zla, jak se o tom přesvědčujeme vlastně na každém kroku.

Prostota jako ctnost je náročná, je velmi těžké ji vypěstovat, a proto je jí mezi lidmi tak málo. Kdo je tak dokonalý, aby vždycky a všude jednal přímo, čestně, aby nechtěl být viděn lepší, než je, aby nikdy a v ničem neprosazoval sebe, neupozorňoval na sebe, aby šel skutečně a poctivě jenom za dobrou věcí? Pravá prostota už vlastně přechází ve skromnost, kterou předpokládá a bez které nemůže být.

Když si toto začneme trochu pozorněji rozebírat, máme odpověď na otázku, kterou jsme si dali na začátku: proč je tak málo svatých, když se tolik lidí snaží o duchovní život? Protože jim schází prostota v myšlení i jednání.

(Kázání P. Jiljího Dubského OP, celý text na stránkách krystal.op.cz: amen 2/97)

Překážky komunitního života:

- pýcha, sebestřednost, neschopnost přijmout zpětnou vazbu
- neschopnost diskutovat (přesvědčení o tom, že jsem vlastníkem pravdy)
- neukázněnost, zlozvyky
- nadměrná kritičnost
- pasivita, pohodlnost, lenost
- neochota pomáhat, zapřít se, pracovat na sobě
- strach z ponížení a konfliktu...

Písmo:

Gal 5, 22 - 6, 5

Světec:

Štěpánka Quinzani

Otázky:

- Dokážeme si pravdivě a přitom ohleduplně říct výhrady? Nenarážíme navzájem na podezírání, pomluvy, neochotu věci řešit?
- Nezamlčuji pravdu, protože se „nechci hádat“, místo abych hledal rozumný způsob, jak o věcech mluvit?
- Všímám si toho, co na mně druhým vadí, o co se klopýtá? Čím zraňuji, obtěžuji? Snažím se tyto věci reflektovat a pracovat na sobě? Snesu kritiku, považuji ji za Boží podnět pro můj růst?

Literatura:

- ✓ Reginald Dacík: Prameny duchovního života
- ✓ Tomáš Špidlík: Prameny světla
- ✓ Jean Vanier: Rodí se nová naděje

5) Leden 2018

Kdo je můj bližní?

Když se farizeové ptali, kdo je můj bližní, chtěli si ověřit, že dělají dobře, když některé lidi vylučují ze svých komunit, protože ti nejsou jejich bližní. Ale Kristus jejich otázku zcela převrátil: otázka nezní, kdo je můj bližní, ale ke komu se já chovám jako jeho bližní. Jakékoliv společenství musíme začít budovat od sebe.

Můj bližní je ten, koho přijmu, koho mám rád a koho vnímám jako o součást sebe samého. Přirozenou lidskou tendencí je ohraničit si takový okruh blízkých lidí, zabydlet se uprostřed těch, kdo jsou mi příjemní a mají stejné smýšlení jako já, a vymezit se proti těm „ostatním“ – těm, se kterými nemám společné zájmy, přátele, názory ani bydliště. Do jisté míry je to správné, protože každý chce někam patřit, být doma mezi svými. Je ale potřeba mít se na pozoru, aby se z této oprávněné potřeby nestalo stranicství, elitářství, netolerance uzavřenost ve svém „samospasitelství“.

Navíc tato neochota akceptovat cizince se často obrací i dovnitř, i v rodině a společenství se začíná jemněji rozlišovat mezi „bratrem“ a „cizincem“, a tak se rozbíjí těžce vydobytá jednota, získaná za cenu Kristovy krve.

Stanovy:

Ať žijí v opravdovém bratrském společenství v duchu blahoslavenství. To ať se děje za všech okolností: ať projevují skutky milosrdenství, dělí se o to, co jim náleží s ostatními členy sdružení, zvláště chudými a nemocnými, modlí se za zemřelé, aby všichni byli jedno srdce a jedna duše v Bohu (Sk 4, 32).

Text k rozjímání

Jean Vanier: CESTA K LIDSTVÍ

Z čeho se rodí širší smysl pro sounáležitost? Jak se osvobodit od potřeby přináležet jen ke skupině, která je sama sebou uzavřena? Domnívám se, že je nutné začít od lidských kontaktů, přátelství a vzájemného naslouchání životním příběhům. Vždy nás zvláštním způsobem zasáhne skutečnost, jedná-li s námi příslušník jiné kultury laskavě, i když nepatříme k jeho skupině, nebo odkryje-li nám vnitřní bolest, slabost a problémy. Právě tehdy možná hlouběji pociťujeme onu vazbu společného lidství. Přátelství mezi lidmi rozdílného původu a kultury roste proto, že tito lidé sdílejí zranitelnost srdcí, že pociťují hluboce společné lidství, které je spojuje v jejich rozdílnosti. Setkávají se jako osoby, nikoli jako členové rozdílných kultur nebo náboženství. Důvodem jejich přátelství je to, že jsme všichni příslušníky té největší skupiny, lidské rasy.

... Pokud náboženství uzavře lidi v jejich partikulární skupině a nadradí příslušnost, růst a úspěch nad lásku a zranitelnost vůči druhým, pak už neživí ani neotevírá srdce. Náboženství se tak stane ideologií. Je pak souborem myšlenek, které nutíme sobě i druhým, a uzavíráme se za zdí. Pokud nám náboženství pomáhá otevírat srdce k lásce a soucitu k těm, kdo nejsou naší víry, a pokud i jim pomůže v srdcích nalézt pramen vnitřní svobody a růst v lásce a soucitu, takové náboženství je pramenem života.

Otevření srdce s sebou nese zranitelnost a nabídku našich potřeb i slabostí. Srdce přijímá, ale především dává. Jde za pokornými a těmi, kdo volají ve své slabosti a potřebě porozumění a lásky. Právě lidské srdce ve své touze po společenství je tím, co boří hradby ideologií a předsudků. Vede nás z uzavřenosti k otevřenosti, z iluze nadřazenosti ke zranitelnosti a pokoře. Bezpečí proto nelze nalézt ve skupině, nýbrž v srdci, které našlo novou vnitřní sílu a jež tak dosáhlo skutečné zralosti.

Důvod existence společenství nebo cíl komunity může někdy dusit osobní vztahy. Členové se už nesetkávají jako osoby, ve vztazích od srdce k srdci, nýbrž jako členové stejné skupiny, motivováni stejným cílem. Někteří se schovávají za cíli a aktivitami skupiny právě proto, aby se vyhnuli osobním vztahům. Druhé vnímají pouze jako členy skupiny sdílející stejné cíle a ideály, ale nikoli jako jednotlivce samy o sobě.

... Komunitní život se tak stane jakoby bezpečným, „ideálním“ světem ... Komunita však nemůže nikdy naplnit všechna očekávání. Bude-li se o to snažit, riskuje, že její členové se na ni budou dětinsky spoléhat a bude omezen jejich růst. Pokud se komunita snaží zcela ponořit do svého okolí, může ztratit svou identitu. Členové se mohou natolik upnout na vytváření jednoty s tímto svým okolím, na snahu nebýt považováni za lhotejné, že se jejich smysl pro sounáležitost a skupinové cítění a s tím i jejich komunitní vize postupně zcela rozplynou. Není jednoduché nalézt rovnováhu mezi uzavřeností s jasnou identitou, která napomáhá rozvoji určitých hodnot a spirituality, a otevřeností vůči těm, kdo podobné hodnoty neprožívají. Není to snad problémem všech náboženství a křesťanských církví? Přílišná otevřenost může rozmělnit kvalitu života a zbrzdit růst ke

zralosti a svobodě, přílišná uzavřenost může dusit růst. Členové komunity musí být natolik moudří, zralí a vnitřně svobodní, aby jí pomáhali nacházet harmonii, která bude nejen chránit a prohlubovat život a skutečný smysl pro sounáležitost, ale rovněž život dávat a přijímat. Pak se komunita skutečně stane prostorem pro cestu k lidství pomáhajícím k otevřenosti, svobodě a úsilí o společné dobro...

(celý text: Jean Vanier, Cesta k lidství, Portál 2004, str. 63-66)

Písmo:

Gn 37, 1-36; Kol 3, 11-16

Světec:

sv. Martin de Porres, Josefina Bakita

Otázky:

- Jakou povahu má naše společenství – nehrozí mu jeden ze dvou extrémů, přílišná uzavřenost navenek, nebo naopak rozmělněnost a ztráta identity?
- Je naše společenství otevřené a vstřícné vzhledem k farnosti, církvi, společnosti a jejím problémům? Jak se to konkrétně projevuje?
- Je v našem společenství prostor a vůle k diskuzi? Umíme kultivovaně mluvit i o otázkách, které nás názorově rozdělují? Pokud ne, jakou strategii zvolit, abychom nevytvářeli ve společenství frakce a nesmiřitelné tábory?
- Cítím se ve sdružení jako doma? Je tam pro mě dost prostoru a svobody, abych se mohl(a) lidsky a křesťansky rozvíjet, abych zde poznal(a) a uplatnil(a) své dary? Neomezují v tom druhé?
- Cítím, že mě ostatní vnímají, přijímají, chápou? Činím to i já vzhledem k ostatním?

Literatura:

- ✓ Daniel Ange: Kdo je můj bratr?
- ✓ Jean Vanier: Cesta k lidství, Každý člověk je dílem spásy

Stanovy I, 6, Směrnice I, 3

Svoboda a poslušnost, dvě strany jedné mince. Jak to udělat, abychom dokázali hledět na obě zároveň? Bez svobody není možná opravdová láska. Bez poslušnosti také ne. A přece se zdá, že často stojí proti sobě. Bůh stvořil člověka jako svobodného, ale přitom mu hned v ráji dal příkaz/zákaz, který měl člověk poslouchat. Jistě tím Bůh nezamýšlel rozpor, ale člověk si to vyložil tak, že si musí vybrat. Vybral si svobodu, a víme, jak to dopadlo. Přišel nejen o Boží přátelství, ale i o svobodu samotnou. Proto my "zbožní" raději neriskujeme a volíme poslušnost. Kráčíme osvědčenými pěšinkami, které vyšlapali jiní, a děsíme se každého kroku mimo. Často si nakládáme břemena, která jsou sice těžká a neforemná, ale aspoň jsou jasně ohraničená.

Svobodu nám získal Kristus zpět svou poslušností. Zní to jako paradox pro toho, kdo nepochopil, že svoboda a poslušnost bez sebe nemohou být, jako dvě strany jedné mince, jednoho milujícího a velkodušného srdce. Svoboda je také zvláštním darem svatého Dominika svému řádu. On sám se vydal na úplně nové cesty a uložil svým bratřím a sestrám, aby místo nošení těžkých břemen příkazů a nařízení chytali po cestě peří (z holubice Ducha svatého ☺).

Četba:

Jedna z věcí, které by na křesťanech měly být výrazně odlišné, by měla být naše svoboda. Lidé by se na nás měli dívat a žasnout nad naší ohromující svobodou. To se však bohužel nejspíš neděje. Církev se obvykle pokládá za utlačovatelskou instituci, která lidem ustavičně říká, že nesmějí dělat to, co chtějí, a musí dělat, co nechtějí...

Církev nebude lidi přitahovat, když to bude vypadat, že v mravní nauce jde jen o to, říkat lidem, co musí dělat. To by, ať už právem, nebo ne, vypadalo jako zásah do naší autonomie. Evropský výzkum hodnot ukázal, že „individualismus“ je patrně klíčovým rysem moderního Evropana. Důraz tak leží na výsostné hodnotě práva každého jedince rozhodovat se o vlastním životě. ...Naše nejhlubší svoboda sice nakonec je činit vůli Otce, ale to člověk pochopí třeba až v závěru cesty, a ne na jejím začátku.

... církev musí přijmout, jak složité jsou možnosti volby, před nimiž lidé v moderním světě stojí... I pokud se křesťanská nauka zdá být jasná a jednoznačná, stejně musíme být ochotni vstoupit do spleti životů lidí snažících se přijít na to, co je správné.... Pravda je jednoduchá, jenže pokud tato jednoduchost neprojde složitostí lidské zkušenosti, tak je to dětinská jednoduchost, strohá a nelidská, a ne ona jednoduchost, kterou občas matně zahlédneme v Bohu. ... Právě když jsme si učením církve nejjistější, měli bychom nejsvobodněji naslouchat a učit se a otevřít ducha a srdce těm, kdo dospěli k závěrům, s nimiž nesouhlasíme....

Kdo si myslí, že mravnost spočívá v dodržování pravidel, ten dokáže posoudit kvalitu mravního života tak, že spočítá, kolikrát se kdo pravidly řídil, nebo je porušil. Jenže starší tradice, kterou nacházíme u teologů jako Tomáš Akvinský, uvažuje o směřování celého lidského života. Příběh, který jsme vybízeni o sobě vyprávět, je o cestě k Bohu, od něhož pocházíme. Etika spočívá v tom, abychom posílili na cestu domů. Ctnostný život je takový, který nám pomáhá pokračovat správným směrem... Stát se ctnostným tedy neznamená podřídit se vnějším omezením. Znamená to jednat ze samotné hloubi vlastní bytosti.... Ctnosti jsou cesty ke svobodě a naše nejhlubší svoboda je spontánně konat dobro, jelikož právě po tom v hloubi duše toužíme.... Být spontánní tedy neznamená udělat první, co člověka napadne. Znamená to jednat z hloubi vlastního já, kde je Bůh, jenž podpírá celou naši existenci.

Budeme-li svobodní takovouto svobodou, lidé se budou ptát, co asi je její utajený kořen.

(Výňatky z knihy T. Radcliffe, Proč být křesťan, kapitola "Učit se být spontánní")

Písmo:

Lk 4, 16-21, Gal 5, 13-16, 1 Petr 2, 13-17

Další četba:

- ✚ Katechismus katolické církve § 1730-1742
- ✚ Sv. Kateřina Sienská: Dialog, kap. 14, Následky prvotního hříchu. Křestní milost a svobodná vůle
- ✚ Amen 3/2001 Bůh vysvobozuje (A. Krasucki)
- ✚ Amen 3/2002 Lidská práva a náboženská svoboda (K. Skalický)

Otázky:

- Co pro mě znamená svoboda? Jaké má místo v pořadí mých hodnot?
- Jak konkrétně se projevuje v mém dominikánském povolání? Je v něm prostor pro svobodu, kreativitu, spontánnost, hledání nových cest? Je takový prostor i v našem sdružení?
- Bráníme svobodu a obohacující různost v našich sdruženích? Cítí se zde každý člen svobodně?
- Nepřítelem svobody není jenom útlak, manipulace, libovůle, ale také malodušnost, omezenost, zabředlost ve svých představách a předsudcích. Je v mém duchovním životě prostor pro reflexi, osvobození, rozšíření srdce?
- Na čem jsem závislý, na čem lpím, k čemu jsem připoután?
- Vážím si svobody jiných? Respektuji svobodné rozhodnutí druhých, i když jednají jinak, než bych rád(a), i když mi to přinese zklamání, bolest?

Světec:

bl. Jan z Fiesole neboli fra Angelico
Sv. Otec Dominik

Literatura:

- ✓ Jacques Philippe: Vnitřní svoboda
- ✓ Silvano Fausti: Svoboda Božích dětí (Lectio divina nad Listem Galaťanům)
- ✓ Timothy Radcliffe: Proč být křesťan

7) Březen 2018

Řehole sv. biskupa Augustina — Poslušnost

Poslušnost je velkou dcerou ctnosti spravedlnosti. O žádné jiné ctnosti nebylo řečeno tolik chvály, kromě lásky. Poslušnosti je třeba v každém lidském společenství, protože bez ní se ztrácí řád. Je to ctnost náročná, protože lidská vůle se nerada podřizuje vůli druhého. Někdy je to ale ctnost lenochů, protože je mnohem snazší se podřídit vůli druhého, než se angažovat, bojovat a nést odpovědnost.

Poslušnost předpokládá svobodu a kreativitu. Zvláště laické povolání vyžaduje vyváženost: na jedné straně ochotu se podřídit (a vědět komu), na druhé odvahu a odhodlanost nést břemeno odpovědnosti za sebe, za druhé, za společenství, za svět.

Správně chápaná a praktikovaná poslušnost podle dominikánské tradice je klíčem k životaschopnosti našich sdružení. Ale co to tedy prakticky znamená?

Pojetí poslušnosti v dominikánské tradici

Naše současná společnost hájí a prosazuje svobodu jednotlivce dělat, co chce, a říkat co ho napadne, za předpokladu, že toto právo ponechá i ostatním. Tento přístup je ale poměrně nedávným vynálezem moderní doby a vychází z představy, že existuje volný trh vůlí, který funguje na stejných základech jako volný trh se zbožím. Z tohoto pohledu liberálně individualistického se jeví řeholní život a poslušnost jako záležitost lámání vůlí jednotlivců.

Proto se jeví překvapivé tvrzení sv. Tomáš Akvinského, že nařizování a řízení není aktem vůle, ale inteligence, jako čin někoho, kdo chápe, co se má udělat.

Z moderního hlediska je špatným příkazem ten, který bez náležitého důvodu zasahuje do svobod jednotlivce. Ze středověkého hlediska je špatným příkazem příkaz hloupý. Hlavní povinností představeného je podle toho být inteligentní, mít "zdravý rozum". Poslušnost pak je učením se s otevřenou myslí pravdám praktickým: co je třeba udělat a jak žít.

Dominikánská tradice vychází z pojetí středověkého. Proto je v ní hlavním zákonem jednomyslnost. Každý problém je třeba prodiskutovat, každý má možnost se vyjádřit a debata by měla vést k dohodě, jednomyslné natolik, nakolik je to možné. Když se pak hlasuje, nejde o prosazení vůle většiny, ale o vyjádření této dohody.

Poslušným společenstvím je pak takové, kde vládne obecná shoda v tom, co se má udělat, takže vůle nadřízeného se téměř nemusí projevat. Poslušnost je pak bratrskou svorností, pro niž je výstižnějším výrazem termín "solidarita".

Magistr Řádu Vincent de Couesnonle k tomu říká: *"Bratrská svornost a poslání: pro nás jsou tyto dvě věci ustavičně propojeny a jasně určují náš způsob následování Krista. ... Řád chce mezi oběma udržovat dokonalou rovnováhu, právě tak jako Církev, která je jednotou a posláním zároveň. Žádný div, že tyto dvě věci utvářejí naše pojetí autority a řízení ... a tak i naše chápání poslušnosti."*

Písmo:

Mk 9, 2-7, Řím 5, 18-19, Řím 6, 16-23, Flp 2, 5-11, Žid 5, 7-10, 1Petr 1, 22

Otázky:

- Co konkrétně znamená pro laika *poslušnost*? Slibuje dominikánský laik poslušnost svým představeným? Jestli ano, v jakém smyslu? Jakým způsobem se realizuje poslušnost ve sdružení? Jakou roli má představený? Má právo vyžadovat od členů poslušnost? V čem?
- Jestliže poslušnost v dominikánském pojetí znamená konsensus, snažíme se o něj? Nebo jeden (nebo užší zájmová skupina) vždy prosadí svou vůli?
- Umím se podřídit zájmu celku, ne z donucení, ale tak, abych ho považoval/a za svůj zájem?
- Jednota společenství může být narušena jak neposlušností, tak nepatřičným vyžadováním poslušnosti. Umíme to rozlišit a udržovat jednotu ve svobodě a různosti?

Světice:

bl. Anna od Andělů Monteagudová

Literatura:

- ✓ Sv. Kateřina Sienská: Dialog, kap. 154÷165
- ✓ Józef Augustyn: Jak hledat a nalézat Boží vůli
- ✓ Raniero Cantalamessa: Poslušnost
- ✓ Herbert McCabe OP: Poslušnost (text přednášky viz na webu laici.op.cz)

8) Duben 2018

Sounáležitost s dominikánskou rodinou

Stanovy I, 3; LCO 1 §IX, 141-144, 147, 149-150, 152-153

Jsmo součástí dominikánského laikátu, české provincie, evropské a celosvětové dominikánské rodiny - rodiny, která už má za sebou 800 let existence, a tedy statisíce, možná i miliony členů v církvi bojující, trpící i vítězné (těch je doufejme nejvíc). O jaký druh příbuzenství se tu vlastně jedná?

Je to sounáležitost a příbuznost buněk v jednom orgánu Kristova mystického těla. Nemusí to být nutně příbuznost počátečního nastavení, ale určitě zde musí být směřování k jedinému cíli, a to společnými prostředky, v jednotě s ostatními.

Sounáležitost znamená, že společně náležíme Kristu, který nás vykoupil a utváří z nás své mystické Tělo. V širším slova smyslu tedy sounáležitost znamená být součástí tohoto mystického Těla. Taková jednota je založena:

- a) na křtu a účasti na ostatních svátostech
- b) na lásce k Bohu, vyjádřené ve společné modlitbě
- c) na společné nauce a úsilí o dobrý křesťanský život

Dominikánská rodina je pak specifickým orgánem mystického Kristova Těla, který má svůj konkrétní účel a cíl: zpřítomňovat kázání našeho Pána a jeho apoštolů a tímto způsobem usilovat o spásu duší. Zde jde o sounáležitost v užším slova smyslu. Tuto jednotu by mělo zaručovat:

- podobné vidění světa (soutit)
- společný cíl: spása ubohých a bloudících duší (i těl, samozřejmě)
- společné prostředky k tomuto cíli: modlitba, studium, apoštolát
- komunita

Poslední bod je shrnutím všech předchozích. Měl by být založen na skutečném přátelství, protože jen přátelé spolu mohou vytvořit něco krásného a přitažlivého pro okolí (o povaze tohoto přátelství budeme uvažovat až v květnu). Z něho pak vyplývá přátelství a spolupráce s ostatními sdruženími a ostatními větvemi dominikánské rodiny. Intenzivní budování společného domova znamená také aktivní účast na formaci, řízení, společných projektech. Myslet a konat pro druhé, a tím v posledku i pro sebe.

Srdcem dominikánské rodiny jsou bratři. Je tedy důležité mít stále na očích priority celé provincie, koordinovat své aktivity s jejich úsilím, být "prodlouženou rukou jejich apoštolátu" ve světě, přinejmenším (nebo přinejvětším) modlitbou.

"Myšlenka dominikánské rodiny není tak nová, jak se mnozí domnívají. Tady v chrámu svaté Sabiny jsou náhrobky ze 13. a 14. století, jejichž epitafy mluví o dominikánské rodině. Připadá mi, že tato myšlenka úzce souvisí s naším kazatelským povoláním. Dominik hlásal Boha, který se stal tělem, který se stal jedním z nás. Nemůžeme kázat o Bohu, který se stal člověkem, pokud sami nejsme lidé. A abychom byli lidmi, nesmíme se izolovat od žen, od laiků. Dominik si toho byl vědom."

(Timothy Radcliffe: Nazývám vás přáteli)

Svatý Dominik už od počátku usiloval, aby jeho řád nezůstal omezen na jednu diecézi či na Jižní Francii, ale aby se rozšířil po celém tehdy známém světě. Uvědomoval si, že církev je všeobecná, a proto rozesílal bratry do všech stran, aby šli ve stopách apoštolů. Po osmi staletích se řád bratří Kazatelů rozrostl na velkou celosvětovou rodinu. Působí asi ve stovce zemí a stává se tak výrazně multikulturní.

V naší zemi a s našimi historickými zkušenostmi můžeme být v pokušení zůstat uzavřeni v malé skupině, v úzkém kruhu, kde si spolu rozumíme a vystačíme si sami. To je však v rozporu jak s vůlí Pána Ježíše Krista, tak se záměrem našeho zakladatele sv. Dominika.

Proto je třeba zvednout zrak od naší místní komunity a rozhlédnout se. Uvědomit si veliké dílo, které z malého semínka po osmi stoletích vyrostlo, uvědomit si významnou historickou roli a světovou působnost našeho řádu, informovat se a sledovat dění v dominikánské rodině ve světě, posilovat vědomí společného

cíle, snažit se o rozšíření kontaktů, případně spolupráce s dominikány v jiných zemích, podporovat se ve svých snahách modlitbou.

“Řád kazatelů se dnes patrně nejeví jako něco zvláštního. To není jako za časů sv. Dominika, kdy se kázalo málo. Dnes kážou všichni. Tím, co nás odlišuje, je proto způsob, jakým kážeme. Naše kázání vyrůstá ze života, jaký vedeme v bratrském společenství, musí být jeho plodem; a rovněž musí mít základy ve studiu a v modlitbě.”

(Timothy Radcliffe: Nazývám vás přáteli)

Písmo:

Jan, 15, 15-17; Sk 2, 44-47

Otázky:

- Na čem se zakládá moje přichylnost k řádu? Jsou to věci podstatné, nebo podružné?
- Jakým způsobem žiji se svatými našeho řádu? Jsou to pro mě živí přátelé? Zním je vůbec? Známe slavnou historii řádu (například boj za lidská práva Indiánů v Latinské Americe v 16. století)?
- Zajímáme se o současné působení řádu ve světě?
- Vnímáme své společenství v širších souvislostech ostatních laických společenství, provincie a celého řádu?
- Účastníme se na společné formaci (podle Směrnic povinné!) a na ostatních společných projektech? Uvědomujeme si důležitost těchto společných akcí pro jednotu a sounáležitost naší rodiny?

Světec:

bl. Antonín Neyrot

Literatura:

- ✓ Historie dominikánů v českých zemích
- ✓ Willam A. Hinnebush: Dějiny řádu Kazatelů 🇵🇷 Guy Bedouelle: 9 tváří dominikánské svatosti
- ✓ stránky ECLDF (www.ecldf.net) a ICLDF (www.fraternitiesop.com)
- ✓ stránky op.cz: Akta generální kapituly 2016 v Boloni – sekce Dominikáni v médiích

Květen 2018

Vedeni Duchem svatým ke společnému životu a dílu

Stanovy I, 1-2

Naše společenství mají trochu jiný charakter než běžná farní "spolča" tým, že jsme si svoje povolání nevybrali. Nevybrali jsme si ani svoje bratry a sestry, kteří s námi patří do jednoho sdružení. Důvodem, který nás svedl dohromady, totiž není společný věk, povaha, vzdělání, zájmy, zkrátka jakási přirozená podobnost či sympatie, na které by se dalo stavět. Zavolal nás svatý Dominik v Duchu Svatém. Naše povolání je tedy zároveň úkol a zodpovědnost.

Mnohdy se zdá, že je ta rozmanitost až příliš velká, že brání společnému životu a růstu. I to se může stát, protože - jak říká svatý Tomáš - milost (aspoň do jisté míry) předpokládá přirozenost. Pak je načase přemýšlet o rozdělení: je to zcela regulérní (od slova regule, pravidlo, ale také řehole!) způsob, jak zefektivnit svůj dominikánský život.

Nejjednodušší je přátelit se s těmi, kteří už jsou v nebi, v čele se svatým Dominikem, Tomášem, svatou Kateřinou, Zdislavou, našimi řádovými patrony... Ale i tady se vnučuje mnoho otazníků. Minulý měsíc jsme přemýšleli, jak se projevuje naše vzájemné přátelství a spřízněnost. Co nás vlastně s nimi spojuje? Cítíme, že naše srdce bije pro stejnou věc jako to jejich, nebo se k nim jen obracíme se svými potřebami? Není to všechno jen zastaralý sentiment?

A podobné otázky si můžeme klást v našich živých sdruženích. Vstoupili jsme do rodiny svatého Dominika s nějakými představami, které často nebyly naplněny nebo se s časem vyprázdnily. "Nic nám to nedává", přestává nás to naplňovat, známe mnoho lepších způsobů, jak zbožně strávit čas. Přátele bychom si rozhodně nehledali mezi členy sdružení... Jestli se nepoznáváme, přemýšlejme o těch, kteří prošli naším sdružením a pak se potichu vytratili s pocitem marnosti. Chyba je obvykle jak na naší, tak na jejich straně.

Možná jsme své povolání Duchem svatým nepochopili správně. Pochopili jsme ho jako něco, co nás má povznášet a obohacovat, a ne jako svůj úkol a poslání: vydat se druhým, tvrdě pracovat, mnohdy se i zapírat, a právě v tom najít své obohacení.

Teď se plíživě vkrádá *acedie* do našich životů. Pro pouštní otce to byla jedna z nejobávanějších neřestí, za kterou viděli útok démonů. Omrzlost, nuda, ztráta motivace a smyslu, nechutí a nakonec odchod, ztráta povolání.

Zde, jako v celém křesťanském životě, je Pánem Duch svatý. Každý den je potřeba se ptát: "Pane, kdo jsi? Co ode mě chceš? Kam mám jít, kde mám zůstat?" Otázky typu: "Co mi to dává? Má to vůbec nějaký význam?" atd. zde postrádají smysl. Naplnit nás může jen to, do čeho sami investujeme.

Písmo:

Iz 6, 1-8; Sk 22, 9-11; Sk 8, 29; Sk 16, 6-7 (velmi zajímavé slovo!)

Otázky plynou ze samotného textu:

- Ptáme se Ducha svatého na to, co po nás žádá? Podřizujeme se ochotně jeho vedení? Jsme připraveni víc dávat než brát?
- Uvědomujeme si, že i naši bratři a sestry byli zavoláni do dominikánského společenství týmž Duchem? Že i s nimi má své záměry? Dokážeme vidět pod nánosem své i jejich "lidskosti" zvláštní světlo a krásu jejich povolání? Dokážeme nad ním žasnout a děkovat?
- Na druhé straně: Nebráníme Duchu svatému, když chce rozdělit naše společenství a tak rozšířit možnosti svého působení?

Světec:

bl. Hyacint Maria Cormier

Literatura:

- ✓ Jacques Philippe: Ve škole Ducha svatého
- ✓ C. S. Lewis: Čtyři lásky (zvl. kapitola o náklonnosti)
- ✓ Charles Journet: Promluvy o Duchu svatém
- ✓ Charles Whitehead: V síle Ducha

Červen 2018

Christifideles Laici – O povolání a poslání laiků v církvi a ve světě

Stanovy I, 1, 4-6; II, 9, 12; Směrnice I, 7, 18-21

Christifideles Laici (= věřící laici), je titul posynodního listu svatého papeže Jana Pavla II. ze dne 30. prosince 1988. Pro naši obnovu formace vybíráme části listu, které se zabývají tím, kdo laici jsou, jaké je jejich místo a poslání, jaký mají charakter, co je jejich úkolem a polem působnosti a jak jsou zapojeni do společenství církve. (Zkratky označující citace z dokumentů: LG= Lumen Gentium, AA= Apostolicam auctositatem, Propositio – dokument synodu)

„Slovem ‚laik‘ rozumíme všechny věřící, kteří nejsou členy stavu duchovního nebo řeholního uznaného v církvi, to je věřící, kteří křtem zapojeni do Krista a učiněni Božím lidem, účastní se svým vlastním způsobem na kněžském, učitelském a královském úřadu Kristově, a tak svým podílem uskutečňují v církvi a ve světě poslání, které je vlastní celému křesťanskému lidu.“ (LG, 31)

Povolání laiků spočívá v úkolu, *„aby hledali Boží království při práci na časných hodnotách tím, že je usměrňují podle Boží vůle.“ (LG, 31)*

Spojení s Kristem. Laici jsou jako všichni členové církve ratolesti zakořeněné v Kristu, pravém vinném kmeni, který je oživuje a činí dárce života. Toto vštípení do Krista se děje vírou a svátostmi křesťanské iniciace. Křtem se stáváme novým stvořením, rodíme se k životu Božích dětí. Křest nás sjednocuje s Kristem a s jeho tělem, církvi. Křest nám uděluje pomazání v Duchu svatém a činí nás jeho chrámem. *Křest znamená a působí mystické, ale skutečné včlenění do ukřižovaného a oslaveného Ježíšova těla.*

Jednota s Kristem. Ježíš zjevil učedníkům tajemnou jednotu, která je spojuje s ním i mezi sebou navzájem, a ukázal tuto jednotu jako obraz a prodloužení tajemného společenství, které spojuje Otce se Synem a Syna s Otcem poutem lásky Duchu svatého. Pro své spojení s Kristem se pokřtěný podílil na jeho poslání Mesiáše a Spasitele. Proto se také podílejí laici svým způsobem na trojím úřadu Kristově: kněžském, prorockém a královském.

Účast na Kristově kněžském úřadu. „Všechny jejich skutky se stávají duchovním obětním darem, který je milý Bohu pro zásluhy Ježíše Krista; modlitby a apoštolská činnost, manželský a rodinný život, každodenní práce, tělesné i duševní osvěžení (když je prováděno s Duchem) a též těžkosti života, jestliže je trpělivě snášejí. Tyto skutky se zbožně přinášejí Otcovi zároveň s obětí těla Kristova, když se slaví eucharistie. Takto i laici zasvěcují celý svět Bohu, když se všude klanějí Bohu a jednají svatě.“ (LG, 34)

Účast na Kristově prorockém úřadu uschopňuje a zavazuje laiky, aby ve víře přijímali evangelium, slovy a skutky je hlásali a neváhali poukazovat na zlo ve světě. Jsou povoláni také k tomu, aby ve svém každodenním rodinném a společenském životě ukazovali a osvětlovali novost a sílu evangelia a zároveň uprostřed rozporů této doby odvážně a trpělivě vyjadřovali svou naději na slávu i při výstavbě časného řádu.

Účast na Kristově královském úřadu mají laikové rovněž a jsou tím povoláni ke službě Božímu království a jeho šíření v dějinách lidstva. Toto křesťanské „království“ žijí především tím, že vedou duchovní boj, aby zvítězili v sobě a přemohli království hříchu, dále tím, že obětují sami sebe v lásce a spravedlnosti ke službě Ježíši Kristu, který je neustále přítomen ve všech bratřích, především v těch nejnepatrnějších.

Laici jsou však také zvláštním způsobem povoláni k tomu, aby opět vrátili veškerému stvoření jeho původní hodnotu.

Jednotlivci mají účast na trojím Kristově úřadu jen jako členové církve. Protože se tato účast odvozuje od společenství s církvi, musí ji věřící žít a uskutečňovat ve společenství a pro rozvoj tohoto společenství.

Věřící laici žijí ve světě. „Právě v tomto prostředí jsou povoláni od Boha.“ (LG, 31) Svět se tak stává oblastí a prostředkem křesťanského povolání laiků, neboť sám svět je určen k tomu, aby byl Otec oslaven v Kristu. *Nejsou povoláni k tomu, aby zanechali tohoto života, který vedou ve světě. Křest naopak v sobě obsahuje poslání, která se vztahují právě na situaci ve světě: Laikové jsou „povoláni od Boha, aby vykonávali své povinnosti v duchu evangelia, a tímto způsobem se podíleli (jako kvas, který pracuje uvnitř) na posvěcení*

světa tím, že druhým lidem hlásají Krista především svědectvím svého života a žářem své víry, naděje a lásky.“ (LG,31) Ve světě jim Bůh zjevuje svou vůli a jejich zvláštní povolání, „aby hledali Boží království při práci na časných hodnotách tím, že je usměřňují podle Boží vůle.“ (LG,31)

Povolání ke svatosti. První a základní povolání, kterým se Otec obrací v Ježíši Kristu skrze Ducha svatého na každého z laiků, je **povolání ke svatosti, to je k dokonalosti lásky.** „Všichni křesťané jsou povoláni a zavázáni k uskutečňování svatosti a dokonalosti ve shodě se svým stavem.“ (LG,42)

Povolání ke svatosti má své kořeny ve křtu a obnovuje se v ostatních svátostech, především v eucharistii. Protože oblékli Krista a jsou živeni Duchem svatým, jsou křesťané „svatí“, a proto uschopnění a zavázání, aby ukazovali svatost svého bytí svatostí všeho svého konání.

Život podle Ducha, jehož plodem je posvěcení, vyžaduje od každého pokřtěného, aby následoval Krista, a uschopňuje jej k tomu: v přijetí blahoslavenství, ve slyšení a uvažování Božího slova, v uvědomělé a aktivní účasti na liturgickém a svátostném životě církve, v osobní modlitbě rodinné a společenské, v hladu a žízni po spravedlnosti, v plnění přikázání lásky ve všech životních situacích a ve službě bratřím, především malým, chudým a trpícím.

Dojít ke svatosti ve světě. Povolání laiků ke svatosti vyžaduje, aby život podle ducha nacházel výraz především v jejich začlenění do časných skutečností a v jejich účasti na pozemských činnostech. (viz Kol 3,17) Koncil prohlašuje: „Ani rodinné starosti, ani jiné světské záležitosti nemají zůstat vně duchovního života.“ (AA,4) Synodní otcové k tomu řekli: „Jednota života laiků má rozhodující význam. Musejí se posvěcovat ve svém každodenním pracovním a společenském životě. Aby splnili své povolání, musí laické chápat své každodenní konání jako možnost spojení s Bohem a plnění jeho vůle, jakož i jako službu druhým lidem, aby je vedli v Kristu ke společenství s Bohem.“ (Propositio, 5)

Laikové musí chápat a uskutečňovat své povolání ke svatosti jako podstatnou a neoddelitelnou součást nového života, který nám byl darován ve křtu. Žitá svatost, která plyne z účasti na svatosti života církve, představuje první a základní příspěvek k výstavbě církve jako „společenství svatých“.

Důstojnost křesťana, z níž vyplývá rovnost všech členů církve, zaručuje a podporuje ducha společenství a bratrství a je zároveň tajemstvím a zdrojem síly apoštolské a misijní dynamiky laiků. „Všichni laici mají přeslavnou povinnost spolupracovat, aby božský plán spásy stále více pronikal ke všem lidem v každé době a všude ve světě.“ (LG, 33)

Společenství církve a účast na něm. Křesťané nenáleží sami sobě, ale jsou jako ratolesti na vinném kmene vlastníctvím Kristovým. **Společenství křesťanů s Kristem má svůj vzor, zdroj a cíl ve společenství Syna s Otcem v darování svatého Ducha.** Spojení se Synem poutem lásky Kristova Ducha jsou křesťané spojení s Otcem. Ze společenství křesťanů s Kristem vyplývá společenství křesťanů mezi sebou. Tak je celá církev lidem sjednoceným jednotou Otce, Syna a Ducha svatého.

Toto společenství se dává v Božím slově a ve svátostech. Branou ke společenství církve a jeho základem je křest. Přijímání Těla Kristova v eucharistii znamená, působí a buduje hluboké společenství všech věřících v Kristově těle, jímž je církev. Pavel VI. po skončení koncilu řekl: „Církev je totéž, co společenství svatých, kde společenství svatých znamená dvojí životní účastenství: včlenění křesťanů do života Kristova a proudění jedné a téže lásky mezi věřícími v tomto i v druhém světě. Jednotu s Kristem a v Kristu a jednotu mezi křesťany v církvi.“

Koncil nám ukázal církev jako Boží lid: „Bůh si však nepřál posvětit a spasit lidi jednotlivě bez jakýchkoliv vzájemných vztahů, nýbrž chtěl z nich vytvořit lid, který by ho opravdu vyznával a jemu svatě sloužil.“ (LG,9)

Při bližším pohledu se společenství církve jeví jako společenství „organické“, podobné společenství živého a fungujícího těla. Vyznačuje se současnou přítomností rozdílnosti a komplementárností charismat a odpovědností. Díky této rozdílnosti a komplementárnosti je každý laik ve vztahu k celému tělu a přináší tělu svůj vlastní příspěvek.

Ježíš Kristus „po seslání svého Ducha vytvořil své tajemné tělo z bratrů povolaných ze všech národů. V tomto těle se rozlévá Kristův život do věřících.“ (LG, 7) Dynamickým principem rozdílnosti a jednoty církve a v církvi je vždy tentýž Duch. „Abychom se mohli stále v něm obnovovat, dal nám svého ducha, který je jeden a tentýž

v hlavě i v údech a oživuje, sjednocuje a uvádí v činnost celé tělo. Proto svatí Otcové mohli srovnávat působení Ducha s činností, kterou zastává v lidském těle duše – zdroj života.“ (LG, 7)

Společenství církve je dar, velký dar Ducha svatého, který mají laici vděčně přijímat a žít v plném vědomí odpovědnosti. To se konkrétně děje jejich účastí na životě a poslání církve, do jejíž služby dávají svá rozdílná a komplementární charismata.

Laik „nemá právo uzavřít se do sebe a oddělovat se duchovně od společenství, musí pěstovat trvalý styk s ostatními veden aktivním bratrstvím, v radosti ze stejné důstojnosti a ve snaze učinit plodným velký poklad, přijatý jako dědictví. Duch Páně mu dává stejně jako ostatním rozličné dary, zve jej k různým službám a úlohám a připomíná mu, stejně jako to připomíná druhým s ohledem na něho, že to, v čem vyniká, mu nebylo přidáno k větší důstojnosti, ale jako zvláštní a komplementární uschopnění k službě. Tak existují charismata, úřady, úkoly a služby laiků ve společnosti a pro společenství.“ (Jan Pavel II. na závěr synody 30.10.1987)

Církev je řízena a vedena Duchem svatým, který rozděluje pokřtěným různé hierarchické a charismatické dary a povolává každého, aby se svým způsobem stal aktivním a spoluodpovědným.

Každý laik si musí být stále vědom, že je „údem církve“, jemuž byla svěřena originální, nenahraditelná a nepřenosná úloha, kterou musí splnit pro dobro všech.

A tak jako se každý svou jedinečností a neopakovatelností, tím, co je a co koná, dává do služeb rozvoje společenství církve, přijímá zároveň a přivlastňuje si jako jednotlivce společenské bohatství celé církve. To je totiž „společenství svatých“, které vyznáváme v krédu: dobro všech se stává dobrem každého jednotlivce a dobro každého jednotlivce se stává dobrem všech.

„Každý laik si musí uvědomit plný smysl svého členství v církvi, svého vtělení do živého Těla Kristova, královské a kněžské společnosti; svého povýšení bířmováním do stavu odpovědnosti pravého apoštola, skutečného svědka boží pravdy ne v přísném smyslu posvátného kněžství, ale ve vlastní oblasti laického života, ne u oltáře v kostele, ale ve svatyni domova, ne z kazatelny, ale v každém jednotlivém setkání v soukromém i veřejném životě. Laik nemá menší náboženské povolání, poslání, pověření mluvit pro Krista, než má řádný kněz.“ biskup Leo J. Perslev

Písmo:

Mt 20, 1-7, Jan 15, 1-8, 1 Petr 2, 5.9-10, Kol 3, 16-17

Otázky:

- Modlíme se k Duchu svatému, vzýváme ho a prosíme o jeho dary a charismata?
- Snažíme se o jednotu života? Neoddělujeme svůj život duchovní a svátostný od všedního?
- Prožíváme svůj život před Bohem, v jeho přítomnosti?
- Předkládáme svůj život a své záležitosti Bohu?
- Snažíme se rozpoznat Boží vůli a Boží plán pro svůj život?
- Známe své schopnosti a dary a dáváme je do služeb společenství?
- Hledáme cesty jak prospět společenství, farnosti, církvi?

Četba:

 Katechismus katolické církve § 897-913; § 781-801; § 946-959

Svatí:

bl. Diana Andalo a Cecílie

Literatura:

- ✓ Christifideles Laici – Posynodní apoštolský list Jana Pavla II. „O povolání a poslání laiků ve světě“ z 30. prosince 1988